

[Industriministeren]

Hvis en bestemt branche med flere virksomheder, der dominerer det lokale erhvervsliv, kommer i krise, kan det ligeledes være fristende for en kommune eller et amt at hjælpe branchen, således som lovforslaget er udformet. Hvad skulle f.eks. forhindre en kommune eller et amt i at investere op til 10 mio. kr. hver i en tekstilvirksomhed med den begrundelse, at man har erhvervet viden om branchens forhold og problemer gennem den fysiske planlægning?

På handicapområdet vil der være store muligheder for kommunale investeringer i de virksomheder, der udvikler, producerer og sælger hjælpemidler til handicappede, fordi kommunerne gennem bistandsloven har en væsentlig opgave på dette område, men her kan der jo også med udgangspunkt i kommunal viden etableres produktion af hvad som helst ud fra forslagets tekst. Lad dette illustrere, hvad vi kan komme ud i, hvis loven gennemføres i den foreliggende skikkelse.

Efter forslaget skal kommunalbestyrelsen eller amtsrådet træffe bestemmelse om rammerne for den virksomhed, der finansieres ved indskuddet, og for tilsynet med virksomheden. Disse krav til kommunalbestyrelsen og amtsrådet er helt uforenelige med aktieselskabslovgivningens regler om ledelse af aktieselskaber, og bestemmelsen harmonerer ikke med min opfattelse af, hvorledes offentlige myndigheder skal kunne deltage i aktieselskaber. Tilsynet med forvaltningen af selskaber bør efter min opfattelse udøves som et aktionærtilsyn ved hjælp af de almindelige regler i aktieselskabsloven, hvorefter aktionærerne udøver deres myndighed på generalforsamlingen, hvor der kan stilles spørgsmål til bestyrelsen, som i givet fald kan udskiftes.

Forslaget indeholder et forbud mod, at det indskudte beløb er af en sådan størrelse, at det muliggør bestemmende indflydelse på selskabet, men lovforslaget forhindrer ikke, at der kan stiftes et selskab, der udelukkende har kommuner eller amtskommuner som aktionærer. Det må naturligvis erkendes, at forslagets beløbsmæssige begrænsninger for kommunens aktiebesiddelse i de pågældende selskaber begrænser risikoen for skatteydernes penge, men på den anden side er det uklart, hvordan reglerne skal anvendes i tilfælde af stigninger i aktiekapitalen eller egenkapitalen i de selskaber, man har investeret i.

Lovforslagets bemærkninger indeholder nogle betragtninger om, hvordan risikoen for konkurrenceforvridning kan undgås, men selve det forhold, at der kan hentes indskudskapital fra kommuner og amtskommuner, kan i sig selv virke konkurrenceforvridende, idet det kan være lettere at hente ansvarlig indskudskapital fra kommunen end på det frie marked.

Kommunen og amtskommunen kan også komme i en tvangssituation, fordi private selskaber kan gøre etablering af en virksomhed betinget af, at det offentlige indskyder kapital. Man kan også forestille sig, at en kommune har aktier i et selskab, der er hjemmehørende i kommunen, og at en anden kommune søger at lokke virksomheden til at flytte ved at tilbyde et nyt indskud. Som mindretalsaktionær kan den første kommune intet stille op her. Og hvis en kommune har erhvervet aktier i et selskab, som får problemer, kan der opstå risiko for, at kommunen presses til ikke blot at blive i selskabet, men også at skyde ny kapital ind. Med denne mulighed øges også risikoen for, at der ikke bliver lige adgang for konkurrerende virksomheder til at aftage den kommunale viden, og det skaber ikke fair vilkår.

Der er også nogle problemer med hensyn til konkurrenceloven. Ifølge Det Radikale Venstres forslag finder konkurrencelovens §§ 11-14 anvendelse på de virksomheder, hvor kommuner og amtskommuner har indskudt midler uanset bestemmelserne i konkurrencelovens § 2. Om konkurrenceloven kan jeg i øvrigt oplyse, at den gælder fuldt ud for selskaber, hvori kommuner og amtskommuner har indskudt midler. Kun i det omfang, disse selskabers erhvervsudøvelse godkendes eller bestemmes af det offentlige efter særlig hjemmel, kan konkurrencelovens indgrebsbeføjelser ikke bringes i anvendelse.

I forbindelse med omtalen af konkurrenceloven anføres det i lovforslagets bemærkninger, at det ikke kan forudsættes, at kommunaltilsynet erhverver sig den indsigt i forretnings- og konkurrenceforhold, der er påkrævet for at tage stilling til urimelig konkurrence, og her må jeg stille et spørgsmål. Hvis forslagsstillerne mener, at tilsynsrådene, der foruden formanden består af 4 amtsrådsmedlemmer, ikke har eller kan erhverve en sådan indsigt, forekommer det nærliggende at spørge: På hvilket grundlag mener forslagsstillerne, at medlem-